

NURMON YLÄASTEEN OPETUSSUUNNITELMA

2024-2025

Päivitetty 22.5.2024

Sisällys

1 OPETUKSEN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT	3
2 NURMON YLÄASTEEN ARVOT.....	8
3 YRITTÄJÄMÄINEN TOIMINTATAPA JA OSALLISUUS NURMON YLÄASTEELLA	9
4 TOIMINTAKULTTUURI NURMON YLÄASTEELLA	12
5 OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄN KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN	17
6 ARVIOINTI.....	26
7 OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI	27
8 OPISKELUHUOLTO	40
9 KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ	41
12 VALINNAISUUS NURMON YLÄASTEELLA	42

1 OPETUKSEN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT

1.1 NURMON YLÄASTEEN TUNTIJAKO LUOKAT 7 - 9

Aine	1	2	3	4	5	6	YHT ak	7	8	9	YHT yk	YHT po
AI	7	7	5	5	4	4	32	3	4	3	10	42
A1 (en)	1	1	2	2	3	2	10	2	2	3	7	17
B1 (ru)						2	2	2	2	1	5	7
MA	3	3	4	4	4	3	21	3	4	4	11	32
<i>Ympäristö- ja luonnontieteet</i>												
YM	2	2	2	2	3	3	14				0	14
BI/GE							0	2	2	3	7	7
FY/KE							0	2	2	3	7	7
TT							0	0,5	2	0,5	3	3
UE	1	1	1	2	1	1	7	1	1	1	3	10
HY (yhteiskuntaoppi)				1	1		2			3	3	5
HI					1	2	3	2	2		4	7
<i>Taide- ja taitoaineet</i>												
MU	1	1	1	1	1	1	6	2			2	8
KU	1	1	2	1	1	1	7	2			2	9
KS	2	2	2	2	2	2	12	2			2	14
LI	2	2	3	2	2	2	13	3	2	2	7	20
KO							0	3			3	3
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset (T&T-val) 1)				1	1	1	3		3	2	5	8
Oppilaanohjaus							0	0,5	1	0,5	2	2
Yrittäjämäinen toimintatapa							0			1	1	1
Valinnaiset aineet (VAL) 2) 3)				1	1	1	3		3	3	6	9
A2*				2	2	2	6	2	2	2	6	12
B2*							0		2	2	4	4
TUNTEJA YHTEENSÄ	20	20	22	24	25	25	136	30	30	30	90	226

Huom! A2-ruotsia opiskelevilla on 9. luokalla 1 vvt (yht. 31 vvt) enemmän opetusta kuin muilla oppilailla. 7. ja 8. luokalla A2-ruotsin opetuksen järjestämiseen käytetään B1-ruotsille varatut tunnit, joten viikoittainen tuntimäärä on sama kuin muillakin.

Huom! A2-saksaa, -ranskaa tai -etäespanjaa lukevilla on 7. luokalla 2 vvt:a (yht. 32 vvt) enemmän opetusta kuin muilla oppilailla. 8. ja 9. luokalla tämän ko. A2-kielen opetuksen järjestämiseen käytetään VAL- tunteja, joten viikoittainen tuntimäärä on sama kuin muillakin.

Huom!

- 1) T&T-val-aineista on 1 vvt sidottu 8. luokalla kaikilla oppilailla teknis- tai tekstiilipainotteiseen käsityöhön. Lisäksi liikuntapainotteisilla luokilla on liikunta automaattisesti yksi pitkä T&T-valinnaisaine kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla (yht. 2 + 2 = 4 vvt yläkouluaikana).
- 2) Matematiikkaluokilla on sekä 8. että 9. luokalla 1 vvt VAL-aineista (yht. 2 vvt yläkouluaikana) automaattisesti matemaattis-luonnontieteellisiä aineita.

1.2 NURMON YLÄASTEEN OPETUKSEN OSA-ALUEITA PAINOTTAVAT LUOKAT

LIIKUNTALUOKAT

Liikuntaluokkien tarkoitus on antaa liikunnallisesti lahjakkaille ja liikunnasta innostuneille oppilaille monipuolisempaa ja tehostettua liikunnanopetusta. Liikuntaluokalla on samat oppiaineet kuin muillakin luokilla. Liikuntatunteja on enemmän. Liikuntaluokkalaisilla liikunta on automaattisesti pitkä T&T-valinnaisaine (2 vvt / 8. ja 2 vvt / 9. lk).

Joka vuosi perustetaan kaksi liikuntaluokkaa. Oppilaat valitaan liikuntaluokille soveltuvuustestien perusteella. Soveltuvuustestit järjestetään, mikäli hakijoita on yli kaksi luokallista. Valintakriteereitä ovat perustaitojen arviointi, joulutodistuksen liikuntanumero (oltava vähintään 8) sekä haastattelu.

Opiskelu 7. luokalla sisältää kuntoliikuntaa sekä tutustumista joihinkin uudempiin lajeihin.

Opiskelu 8. luokalla sisältää peruslajeihin syventymistä ja uusiin lajeihin tutustumista.

Opiskelu 9. luokalla sisältää monipuolisesti eri liikuntalajeja. Ryhmällä on mahdollisuus vaikuttaa lajivalikoimaan. Lisäksi oppilaat saavat itse harjoitella liikuntatuokioiden ohjaamista.

Liikuntaluokat tekevät vuosittain liikunnallisen retken. Liikuntaluokkien liikunta on samanlaista koululiikuntaa kuin muillakin luokilla, mutta lisäliikunnan vuoksi lajeja on mahdollisuus harjoitella enemmän. Liikuntaluokkien tunneilla on lisäksi mahdollisuus tutustua useampiin lajeihin kuin perustunneilla.

MATEMAATTISTEN AINEIDEN LUOKKA

Nurmon yläkoulun matemaattis-luonnontieteellinen luokka

Seinäjoen koululaitoksen matemaattisten aineiden luokat toimivat Nurmon yläasteella. Tavoitteena on saattaa yhteen matematiikasta kiinnostuneet oppilaat ja järjestää sellainen työympäristö, joka tukee oppilaiden oman opiskelun lisäksi yhteistä pohdintaa, ongelmanratkaisukykyä ja tiedonhakuja.

Oppilaiden valintaan matemaattisten aineiden luokalle vaikuttavat oppilaan 5. luokan kevät- ja 6. luokan syyslukukauden todistusten matematiikan sekä fysiikka-kemian arvosanat, syksyn todistuksen kaikkien aineiden keskiarvo sekä mahdollinen soveltuvuuskoee. Luokalle haettaessa on tehtävä kirjallinen hakemus. Toivomuksena on, että oppilaalla olisi matematiikasta ja fysiikka-kemiasta arvosana 9 tai 10 ja lukuaineiden keskiarvo vähintään 8,5. Näistä voidaan kuitenkin tarvittaessa joustaa, jos oppilaalla on kiinnostusta matemaattisiin aineisiin.

Matemaattisten aineiden painotus näkyy oppilaan opinto-ohjelmassa siten, että kahdeksannelle luokalle hän valitsee automaattisesti lyhyeksi valinnaisaineeksi Luonnontiede ja matematiikka ja yhdeksännelle luokalle Soveltava matematiikka.

Perustuntien puitteissa syvennetään matematiikan, fysiikan ja kemian opetussuunnitelman mukaisia taitoja. Tehtävien vaatimustaso sovitetaan luokan taitotason mukaiseksi.

7. luokalla uusia asioita ei opetella enempää kuin perusluokilla, mutta opittujen asioiden soveltamista harjoitellaan enemmän. Samoin opetellaan perustelemaan, miten yhdestä asiasta seuraa toinen. Geometriassa käytetään apuna tietokonetta. Lisäksi ratkotaan ongelmatehtäviä, jotta jokaisesta löytyvä luontainen luovuus ja oivalluskyky eivät katoa ja jotta käsitys matematiikasta luovana ajatusleikkinä säilyy.

8. luokalla tehdään töitä matematiikan keskeisten perusasioiden kanssa. Näin rakennetaan pohjaa tulevia toisen asteen opintoja varten ja luodaan paremmat edellytykset päästä Nurmon lukion luonnontieteelliselle linjalle. Oppilaita ohjataan ja kannustetaan valitsemaan haastavia tehtäviä, mutta tavoitteena on myös vahvan laskurutiinin saavuttaminen. Ongelmatehtävät ovat edelleen vahvasti mukana. Kemian ja fysiikan opiskelussa painotetaan tarkkuutta kokeellisten töiden

havainnoimisessa ja fysiikassa harjoitellaan hyvää laskurutiinia. Tietokonetta hyödynnetään mm. kuvaajien piirtämisessä.

9. luokalla viimeistellään peruskoulun matematiikan oppimäärän osaamista. Tutustutaan joihinkin lukion pitkän matematiikan pakollisten kurssien sisältöihin ja samalla lukion matematiikan vaatimukseen. Kemiassa ja fysiikassa harjoitellaan hyvää laskurutiinia ja kokeellisen työskentelyn tarkkuutta ja havaintojen kirjaamista. Tietokone on edelleen apuna niin matematiikan, kemian kuin fysiikan opiskelussa esimerkiksi tietojen kirjaamisessa, tilastojen tulkitsemisessä ja geometriassa.

Matemaattiset aineet valinnaisena aineena

Matemaattispainotteisella luokalla opiskelevilla oppilaille on automaattisesti kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla yksi vuosiviikkotunti enemmän matemaattis-luonnontieteellisiä aineita ja vastaavasti yksi vähemmän VAL-valinnaisuutta.

Tunnit jakautuvat matematiikan, fysiikan ja kemian syventäviin opintoihin. Myös ohjelmointiin ja robotiikkaan tutustutaan.

Matematiikassa tutustutaan syvemmin potenssin ja juurten käsittelyyn, harjoitellaan polynomien kertolaskua, muistikaavojen käyttöä ja rationaalilausekkeiden sieventämistä. Myös lukiokursseihin liittyviin sisältöihin, kuten täydellisen toisen asteen yhtälön ratkaisuun, tutustutaan.

Kemiassa ja fysiikassa painotetaan kokeellisuuteen, harjoitellaan työselostusten tekemistä ja tehdään mittauksia myös tietokoneavusteisesti. Lisäksi harjoitellaan tiedonhakua, tietojen käyttämistä ja tiedon luotettavuuden arviointia sekä opetellaan työskentelemään ryhmissä, ideoimaan ja toteuttamaan kokeellisia tutkimuksia.

Luonnontiede ja matematiikka merkitään oppilaan lukuvuosi- ja päättötodistukseen kemian valinnaisaineena ja Soveltava matematiikka matematiikan valinnaisaineena. Ne arvioidaan Hyväksytty/Hylätty –asteikolla valinnaisainetarjottimessa määriteltyjen kriteerien mukaisesti.

1.3 JÄRJESTYSSÄÄNNÖT JA KOULUTYÖTÄ TUKEVAT SUUNNITELMAT

Koulumme järjestyssäännöt on esitelty liitteessä 1. Pelastautumis- ja kriisisuunnitelmat on koottu turvallisuuskansioon, joka kattaa suunnitelmat erilaisten poikkeustilanteiden varalle (esim. uhka-, vaara- ja päihdetilanteet). Sitä säilytetään opettajanhuoneessa. Oppilashuoltosuunnitelma on luettavissa liitteestä 2.

1.4 YHTEISTYÖTAHOT

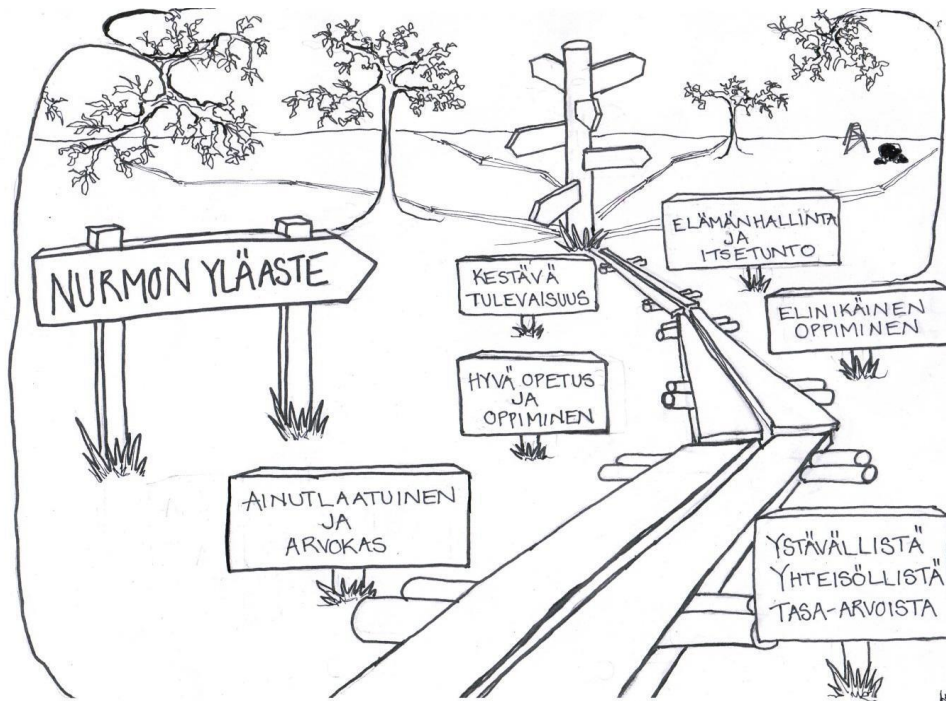
Yhteistyö muiden tahojen kanssa suunnitellaan ja määritellään alueellisten ja ajankohtaisten mahdollisuuksien ja koulutuksellisten tarpeiden mukaan, koulumme yhteistyötahoja ovat mm.

- eri alojen asiantuntijat, seurakunta, nuoriso- ja kulttuuripalvelut, kirjasto, yhteisöt, järjestöt, urheiluseurat
- alueelliset yritykset
- eri oppilaitokset ja koulut (myös mahdollinen kansainvälinen yhteistyö)
- terveyskeskus, terveydenhuoltohenkilökunta, perheneuvola, poliisi
- sosiaalitoimi, koulunkäyntiä tukevat projektit ja hankkeet
- huoltajat

2 NURMON YLÄASTEEN ARVOT

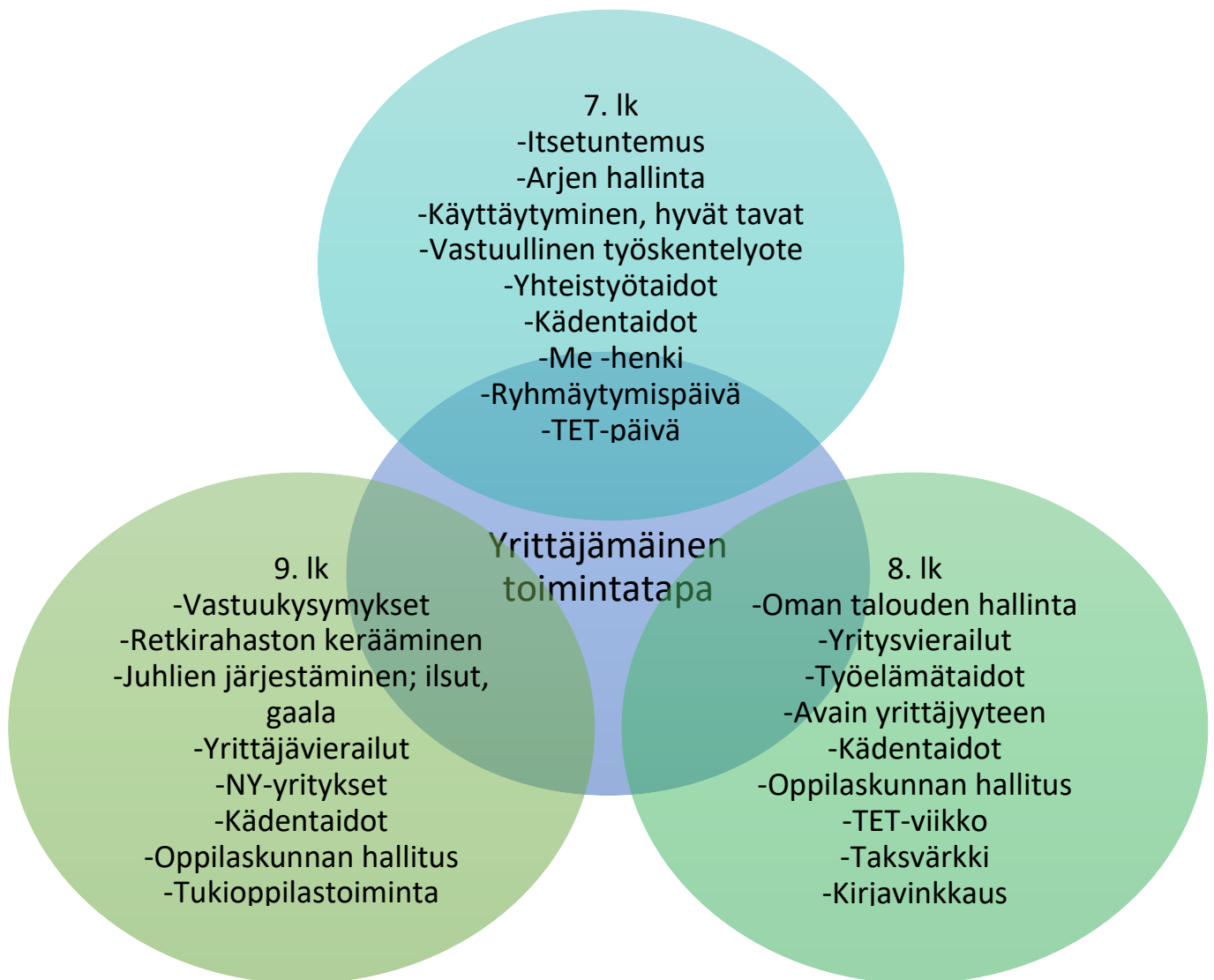
Koulumme arvoja on pohdittu henkilöstöstä muodostetuissa tiimeissä syksyllä 2014. Työskentelyn lähtökohtana on käytetty valtakunnallisia OPS2016-arvoja ja maakunnan monikunnallisen työryhmän korostamia arvoja. Työskentelyn tuloksista koottiin koulumme arvoehdotus. Huhti-toukokuussa 2015 arvopohdintaa ja koulun toimintakulttuuria koskien pyydettiin huoltajilta kommentointia webropol-kyselyllä. Oppilaiden näkemykset huomioitiin luokanohjaajan tunnilla teetetyssä tulevaisuuden koulu –pohdinnassa luokittain. Näiden tulosten perusteella lopullinen arvojen viimeistely tehtiin rehtorin nimeämän toimikunnan työn tuloksena toukokuussa 2015. Pohdintojen tuloksena koulumme opetussuunnitelmassa korostuvat seuraavat arvot:

1. Jokainen yksilö on ainutlaatuinen ja arvokas.
2. Vuorovaikutus koulussamme on ystävällistä, yhteisöllistä ja tasa-arvoista.
3. Oppilaalla on oikeus hyvää opetukseen ja oppimiseen.
4. Oppiminen on elinikäistä ja aktiivista uusien polkujen löytämistä.
5. Koulu ohjaa oppilaan elämänhallintataitojen ja terveen itseluottamuksen kehittymistä yhdessä kotien kanssa.
6. Rakennamme aktiivisesti kestävää tulevaisuutta.

Jatkossa arvojen toteutumista arvioidaan ja päivitetään keväisin koulun toimintaa arvioitaessa. Päivityksissä huomioidaan muutokset valtakunnallisissa ja maakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa.

3 YRITTÄJÄMÄINEN TOIMINTATAPA JA OSALLISUUS NURMON YLÄASTEELLA

Yrittäjämäistä toimintatapaa toteutetaan läpi lukuvuoden jokaisella vuosiluokalla eri oppiaineissa. Omaehtoista, sisäistä ja ulkoista yrittäjyyttä pohditaan kunkin luokan painopisteen mukaan (ks. kuvio ja Seinäjoen kaupungin yrittäjyyskasvatuksen aakkoset). Lisäksi voidaan hyödyntää esimerkiksi MLL:n Nuorten netin valmista aineistoa. Mahdollistetaan ja kannustetaan oppilaita kokoamaan ”oma aarrearkku” -portfolio omista vahvuuksista ja onnistumisen kokemuksista yläkoulun aikana. Yrittäjän päivää vietetään vuosisuunnitelman mukaisesti. Oppilailla on mahdollisuus osallistua koulun erilaisiin kerhoihin, kuten esimerkiksi kansainvälisyys-, parlamentti- tai teknisen työn kerhoihin.

KOULUN LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN PAINOTUKSET JA NIIDEN ILMENEMINEN

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1):

Itsensä hahmottaminen oppijana, esimerkiksi ”millainen minä olen” –kyselyn avulla, joka voidaan täyttää esim. koulun alkaessa.

Tutkiva ja luova työskentelyote, esimerkiksi tiedonhankinta oppikirjojen ulkopuolelta.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2):

Monimuotoisen elinympäristön ja kulttuuriperinnön arvostaminen, esimerkiksi tutustuminen elinympäristön yrityksiin ja toimijoihin vuorovaikutteisesti.

Sosiaaliset taidot ja hyvät tavat, esimerkiksi tapakasvatus.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3):

Oman talouden hallinta ja kuluttaminen, esimerkiksi luokkien tulonhankintakeinot kuten kioski, tuotemyynti, jne.

Ajanhallinta, esimerkiksi vähintään kerran vuodessa luokanohjaajan tunnilla kerrataan oppilaan ajanhallintaan liittyviä asioita.

Oppilaslähtöinen ajattelumalli, painotettuna tehostettu ja erityinen tuki sekä henkilökohtainen ohjaus.

Monilukutaito (L4):

Medialukutaito, esimerkiksi opetetaan arvioimaan kriittisesti mediasta saatua tietoa.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5):

Käyttötaidot, käytetään mahdollisimman paljon keskeisiä tietotekniikan osaamisalueita ja sovelluksia kuten tekstinkäsittely, taulukkolaskenta, esitysgrafiikka ja sähköposti sekä pilvipalvelut. Lisäksi opetellaan ainekohtaisesti tarvittavat tietotekniikan taidot ja sovellukset.

Uuden teknologian mahdollisimman tehokas soveltaminen kaikissa oppiaineissa.

Vastuullinen toiminta, esimerkiksi tekijänoikeudet ja kuvien käyttö.

Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6):

Sisäiseen yrittäjyyteen kannustaminen ja periksiantamattomuus.

Työelämäntuntemus, esimerkiksi yritysvierailut ja tet-jaksot.

Verkostoituminen, esimerkiksi yhteistyö koulun ulkopuolisiin toimijoihin.

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7):

Omat valinnat: esimerkiksi tukioppilastoiminta, oppilaskunnan hallitus, valinnaisaineet.

Erilaiset kyselyt, äänestäminen, itse- ja vertaisarviointi.

Osallisuus, esimerkiksi koulun erikoispäivät, ruokalatoimikunta, ym. koulu yhteisön kehittämiseen liittyvät tilanteet.

JÄRJESTELYT JA TOIMENPITEET, JOIDEN AVULLA LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA OPETUSTYÖSSÄ HUOLEHDITTAAN JA TOTEUTUMISTA SEURATAAN

Lukukauden päättyessä voidaan arvioida esimerkiksi monivalintalomakkeella, miten koulun laaja-alaisen osaamisen painotukset ovat toteutuneet opettajien omassa opetustyössä ja omassa oppiaineessa sekä mitä nämä toivoisivat tulevilta toteutuksilta.

Jokaisella oppilaalla voidaan lisäksi teettää lukukauden päättyessä itsearviointia valituista laaja-alaisen osaamisen painotuksista, sekä oppilaat voivat esittää omia toivomuksiaan ja parannusehdotuksiaan muun muassa monialaisista oppimiskokonaisuuksista ja osallistumismahdollisuuksistaan. Itsearviointi voidaan suorittaa esimerkiksi luokanohjaajan tunnilla käyttäen eri lomakkeita oppilailla ja opettajilla.

Lisäksi mahdollisuuksien mukaan voidaan arvioida oppilaiden omia tuotoksia, miten niissä toteutuu tavoitteiden täyttyminen.

Näin saatu yhteenveto opettajien ja oppilaiden arvioinneista voidaan käsitellä esim. keväällä ja käytäntöjä muuttaa tarvittaessa.

4 TOIMINTAKULTTUURI NURMON YLÄASTEELLA

Koulumme toimintakulttuurissa korostuu lähikouluperiaate. Koulumme on avoin kaikille sinne kuuluville nuorille. Tuemme kaikkien mahdollisuutta opiskella lähikoulussa resurssien rajoissa. Kannustamme oppilaitamme omien kykyjen, taitojen ja itsetunnon vahvistamiseen sekä suvaitsevaisuuteen. Pyrimme luomaan ilmapiiriä, jossa jokainen on arvokas ja hyväksytty omana itsenään. Tuomme opetuksessamme ja toiminnassamme esiin omaan kulttuuriin ja muiden kulttuuriin liittyvät korostukset, niiden ymmärtämisen ja arvostamisen. Luomme ilmapiiriä, jossa on hyvä opiskella, ja kannustamme omien mielipiteiden ilmaisemiseen. Huolehdimme oppilaiden sosiaalisesta kasvusta ja toisten huomioon ottamisesta. Vahvistamme ryhmätyöskentelytaitoja ja kykyä tehdä yhteistyötä erilaisissa kokoonpanoissa. Pidämme huolta jokaisen pärjäämisestä ja tarjoamme oppilashuoltotyötä sitä tarvitseville. Teemme tiivistä yhteistyötä huoltajien ja muun oppilashuollollisen verkoston kanssa. Vahvistamme oppilaidemme taitoa huolehtia omista asioistaan ja lisäämme vastuuta taitojen kehittyessä.

Korostamme yrittäjyyttä yli oppiainerajojen. Teemme yhteistyötä paikkakuntamme ja maakuntamme yritysten kanssa. Annamme yrittäjille mahdollisuuden olla osana koulumme arkea. Panostamme oppilaidemme yrittäjämäisen asenteen kehittämiseen erilaisten toimintakokonaisuuksien muodossa. Vahvistamme oppilaiden uskoa omaan osaamiseen ja rohkaisemme heitä osaamisen kehittämiseen. Tuemme heidän mahdollisuuksiaan toteuttaa ideoitaan. Teemme mahdollisuuksien mukaan laajalti yhteistyötä lähiympäristön kanssa. Huomioimme paikkakunnallamme mahdollisuudet tutustua luontoon, elinkeinoelämään ja kulttuurillisesti merkittäviin kohteisiin.

Pyrimme resurssien rajoissa tarjoamaan oppilaillemme monipuoliset mahdollisuudet tietotekniikan käyttöön oppimisessa. Ohjaamme ja opetamme moniluku- ja tiedon soveltamisen taitoa. Kiinnitämme huomiota heidän mediakriittisyyteensä ja pyrimme kehittämään heidän arviointikykyään internetin käytössä. Ohjaamme oppilaita monipuoliseen tietokoneen hyödyntämiseen arjessa. Korostamme teknologista osaamista ja pyrimme edistämään tekemällä oppimisen kulttuuria.

Luomme oppilaillemme uskoa omien kykyjen ja taitojen riittävyyteen arjessa. Annamme heille vaikuttamisen mahdollisuuksia ja mahdollisuuden kehittyä oppijina. Käytämme oppimisen apuna monipuolisia oppimismenetelmiä. Rohkaisemme oppilaitamme omaan luovaan ajatteluun ja omien ideoiden toteuttamiseen. Pyrimme lisäämään opetuksessamme toiminnallisuutta ja omien havaintojen kautta oppimista. Rakennamme oppilaillemme oppimisen polkuja, joissa on riittävästi haasteita jokaisen omat kyvyt huomioiden.

Opetuksessamme ja kasvatuksessamme tähtäämme niiden valmiuksien, joita oppilas tarvitsee jatko-opinnoissa ja työelämässä, kehittämiseen. Tavoitteenamme on kasvattaa hyvän itsetunnon omaavia, taitavia, ihmissuhdetaitoisia ja yritteliäitä nuoria ihmisiä.

Toimintakulttuurissamme ylläpidämme keskustelevaa, jatkuvan palautteen ilmapiiriä, ja arvioimme ja tarkastamme käytänteidemme soveltuvuutta verrattuna tavoitteisiimme säännöllisesti.

MONIALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET JA MUU EHEYTTÄMINEN

Monialaiset oppimiskokonaisuudet suunnitellaan ja täsmennetään aina lukuvuosisuunnitelmassa. Edellisen lukuvuoden keväällä aloitamme uuden lukuvuoden suunnittelun ja syksyllä lukuvuoden alussa viimeistelemme vuosisuunnitelman opetuksen järjestämisestä. Tässä suunnitelmassa huomioidaan lukuvuoden aikataulu, poikkeusajankohdat, opintokokonaisuuksien määrä ja sisältö. Samalla sovitaan lukuvuoteen kuuluvista projektiviikoista ja toimintapäivistä sekä oppiaineista, joiden toimintaan kyseisen vuoden toimintapäivät tai -viikko kuuluvat. Toiminta ja sen sisällöt vaihtelevat oppiaineryhmän luonteen mukaan. Toimintapäivät ja projektiviikot rakennetaan yhdessä oppilaiden kanssa. Mahdollisuuksien mukaan luodaan ympäristö, jossa oppilas pystyy tekemään ja toteuttamaan mahdollisimman paljon itse yhdessä toisten oppilaiden kanssa. Opettajat toimivat tässä ympäristön ja toiminnan rakentajina, ja oppilaat ovat vastuussa kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. Opettajat sopivat kokonaisuuden sisällöstä, tavoitteista ja arvioinnista ennen toiminnan aloitusta. Joka lukuvuosi toiminnasta vastaavat eri oppiaineet ryhmänä, joiden vastuuvuoro toiminnan järjestämisestä vuorottelee. Oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt muodostavat kehyksen toiminnalle ja sen suunnittelulle. Suunnittelussa tulee antaa oppilaille mahdollisuus ideointiin ja vaikuttamiseen. Opettajan rooli on ohjata suunnittelua realistiseen suuntaan ja innostaa yhteistoimintaan muiden toimijoiden kanssa. Opettaja on toiminnan mahdollistaja, ja oppilas sen toteuttaja.

Erikseen sovittujen toimintapäivien tai projektiviikkojen lisäksi oppiaineet voivat suunnitella ja toteuttaa yhteisiä oppimiskokonaisuuksia integroiden sisältöjään toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi. Mahdollisuuksien mukaan pyritään oppilaslähtöiseen toimintaan, jossa oppilaan oma tekeminen ja yrittäminen vahvistuvat ja opettajan rooli on kannustaa ja rohkaista tekemistä ja luoda mahdollisuudet oppimiselle.

MONIALAISTEN OPPIMISKOKONAISUUKSIEN TOTEUTTAMISTAPOJA

- Päätetään aina vuosisuunnitelmassa ja toteutumista ja käytäntöjä seurataan ja muutetaan tarvittaessa.
- Teemaesimerkkejä: Hyvät tavat, Nuoren terveellinen arki (ajankäyttö, ruokailu- ja unirytmii jne.), Turvallisuus (liikenne, netti, terveys jne.), Pääteettömyys, Kaveruus ja kiusaamattomuus, Pohjalaiset perinteet ja erityispiirteet (lakeus, murre, hengellisyys, ruoka, pukeutuminen,

rakennukset, tekoaltaat, yrittäjyys, luonne, ”paukahrokset” jne.), Kulttuurien kohtaaminen (esim. joulun/pääsiäisen vietto eri kulttuureissa), Vastuullinen kuluttaminen, Teknologia arjen apuna jne.

- Lisäksi huomioidaan kaupungin ja opetushallituksen vaihtuvat teemat vuosittain.
- Oppimisen arviointi: Päätetään vuosisuunnitelmassa monialaisten oppimiskokonaisuuksien tulevan toteutuksen mukaan, missä aineissa ja miten oppimisen arviointi otetaan huomioon.

KONKREETTISIA TOTEUTTAMISESIMERKKEJÄ LÄPI ERI OPPIAINEIDEN (1 VVT):

- **KOKO VIIKON MITTAINEN PROJEKTI** toteutetaan vuosisuunnitelmassa vuosittain valitun teeman mukaan. Projektin aikana voidaan tuottaa esimerkiksi portfoliokansio, videoita, näyttelyitä, maistiaisja jne. Esimerkiksi teemat:

- o Pohjalaiset perinteet ja erityispiirteet:

Uskonto – körttiläisyys

äidinkieli – murre ja ”paukahrokset”

kotitalous – perinneruuat

tekninen työ ja kuvaamataito – rakennukset

musiikki – kansanlaulu

biologia ja maantieto – maisema, tekoaltaat

tekstiilityö – vaatetus

historia – luonne, puukkojunkkarit

matematiikka ja yhteiskuntaoppi ja opo – yrittäjyys

kielet – amerikan siirtolaisuus, fingska, lainasanat

liikunta – perinneleikit jne.

- o Yrittäjyys:

Tutustutaan yhteiskunnan toimintaan ja erilaisiin ammatteihin eri oppiaineissa ja ammatin toimivuuteen yrittäjänä. Viikon lopulla järjestetään Leijonaluola-tyyppinen ideakilpailu, jossa parhaat palkitaan ja tuomareina toimivat yrittäjät. Omaa liikeidea palvelusta/tuotteesta voidaan valmistella ja jopa mahdollisuuksien mukaan valmistaa ennen varsinaista kilpailua.

- **KOULUVUODEN AIKANA TOTEUTETAAN VUOSISUUNNITELMASSA VUOSITTAIN VALITTUJA YKSITTÄISIÄ TEEMAPÄIVIÄ**, joiden suunnittelu, toteutus ja purku sekä arviointi ja toteutuksen mahdolliset parannusehdotukset vastaavat yhteensä 1 vvt.

Esimerkiksi teemat:

- o Vastuullinen kuluttaminen:
kierrätyspäivä(t), kirpputori/tavaranvaihto, muotinäytös, ympäristöhuolto, teknologian kestävä käyttö esim. koneiden kunnostaminen jne.
- o Yrittäjäyys:
Itsensä työllistäminen päiväksi omien vahvuuksien/harrastusten/kiinnostusten pohjalta. Voidaan toteuttaa esimerkiksi taksvärkkipäivää hyödyntäen. Leijonaluola-tyyppinen ideakilpailu, jossa parhaat palkitaan ja tuomareina toimivat yrittäjät.
- o Erityyppisten messujen järjestäminen yhteistyössä koulun ja paikallisten toimijoiden kanssa: Turvallisuus, Nuoren terveellinen arki jne.

5 OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄN KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

5.1 YHTEINEN VASTUU KOULUPÄIVÄSTÄ SEKÄ YHTEISTYÖ

Oppilaiden kuuleminen ja osallisuus ja vastuu omasta toiminnasta

Nurmon yläkoulu toimii yhdessä kotien kanssa ohjaten, kouluttaen ja kasvattaen oppilaita niin, että he selviytyvät muuttuvassa maailmassa. Oppiminen ja kasvaminen toteutuvat kodin ja koulun vuoropuhelun avulla sekä yhteisymmärryksessä toinen toistansa tukien.

Oppimisympäristö koostuu fyysisistä ja psyykkisistä rakenteista. Hyvässä oppimisympäristössä vallitsee avoin, kiireetön, turvallinen, rohkaiseva ja myönteinen ilmapiiri. Lähtökohtana on oppilas, hänen kasvunsa tukeminen ja opiskelunsa kannustaminen. Pyritään kehittämään oppilaan tervettä itsetuntoa, omien vahvuuksien tuntemista sekä toisten kunnioittamista ja huomioonottamista. Oppilas ymmärtää rajojen merkityksen ja käyttäytyy sääntöjen sekä ohjeiden mukaan. Koulussa kiinnitetään erityistä huomiota hyviin tapoihin.

Oppimisympäristön tulee ohjata oppilaan uteliaisuutta, mielenkiintoa ja oppimismotivaatiota sekä tukea hänen aktiivisuuttaan ja itseohjautuvuuttaan. Oppilaalle ja eri yhteistyötahoille voidaan antaa mahdollisuus osallistua oppimisympäristön kehittämiseen, kun esim. koulun opetussuunnitelmaa, tiloja, välineistöä, ympäristöä tai liikuntapaikkoja kehitetään ja uudistetaan. Näin sekä oppilaitten keskinäinen että heidän ja opettajien / erilaisten vertaisryhmien / yhteistyötahojen välinen vuorovaikutus mahdollistetaan työrauhaa arvostavassa ja positiivisessa ilmapiirissä. Vuorovaikutuksen eri tahojen kanssa tulee tukea ja rikastuttaa koulun kasvatus- ja opetustavoitteita sekä tarjota oppilaille mahdollisuuksia erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntämiseen.

❖ Yhteistyötahoja ovat mm.

- eri alojen asiantuntijat, seurakunta, nuoriso- ja kulttuuripalvelut, kirjasto, yhteisöt, järjestöt, urheiluseurat
- alueelliset yritykset
- eri oppilaitokset ja koulut (myös mahdollinen kansainvälinen yhteistyö)
- terveyskeskus, terveydenhuoltohenkilökunta, perheneuvola, poliisi
- sosiaalitoimi, koulunkäyntiä tukevat projektit ja hankkeet
- huoltajat

Yhteistyö muiden tahojen kanssa suunnitellaan ja määritellään alueellisten mahdollisuuksien mukaan. Käsiteltävät henkilötiedot ovat aina lähtökohdiltaan luottamuksellisia.

Järjestyssäännöt ja kurinpidolliset keinot

Koulussamme noudatetaan Seinäjoen kaupungin yläkoulujen yhteisiä järjestyssääntöjä. Mahdolliset koulukohtaiset ohjeistavat lisäselvitykset päivitetään tarvittaessa (LIITE 1).

Koulumme ensisijainen kurinpidollinen keino on kasvat keskustelu, mikäli oppilas häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita epäkunnioittavasti tai ihmisarvoa loukkaavasti. Kesto on yhteensä enintään kaksi tuntia.

Järjestyssäännöt ja kurinpidolliset toimenpiteet käydään opettajakunnan kanssa yhteisesti läpi syksyn alussa. Lisäksi jokaiselle opettajalle annetaan Opettajan tiedote -vihkonen, jossa on kirjattuna koulumme menettelykäytänteet ja -ohjeet eri tilanteita varten. Opas päivitetään vähintään vuosittain.

Yhteisöllinen opiskeluhoito

Opiskeluhoito kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville. Sitä toteutetaan yhteistyössä kotien kanssa. Opiskeluhoito tähtää oppilaan hyvän oppimisen edistämiseen. Siihen kuuluu oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtiminen. Opiskeluhoito käsittää oppilaan erityisopetuksen, kouluterveydenhuollon, kouluruokailun, yhteisöllisen ja yksilöllisen oppilashuoltoryhmän, kasvun ja koulunkäynnin tuen ryhmän, koulukuraattorin, psykologin, perheneuvolan, koulukuljetusten, kriisiryhmän ja muiden oppilaan koulunkäyntiä tukevien palveluiden käytön. Lisäksi koulumme koko henkilöstön tulee havainnoida oppilaiden koulunkäyntiä ja kehitystä yleensä.

Yhteisöllisen ja yksilöllisen opiskeluhoitoryhmän sekä kasvun ja koulunkäynnin tuen ryhmän toiminta samoin kuin oppilashuolto tarkennetaan luvussa seitsemän, joka käsittelee ko. asiaa.

Yläkoulullamme on suunnitelmat eri ongelma-, kriisi-, vaara- ja päihdetilanteiden varalle sekä pelastautumissuunnitelma. Koululla sovelletaan em. tilanteiden sattuessa ennakkoon tehtyä suunnitelmaa. Koulun ohjeet on koottu turvallisuuskansioon, joka kattaa erilaiset suunnitelmat poikkeustilanteiden varalle. Sitä säilytetään opettajanhuoneessa.

- Oppilaiden hyvinvoinnista vastaa koko henkilökunta. Yksilöllisestä avusta huolehtivat erityisesti koulupsykologi, kuraattori, terveydenhoitaja ja erityisopettajat.
- Koulun fyysistä oppimisympäristöä kehitetään entistä turvallisemmaksi vuosisuunnitelmassa.
- Hätätiety on merkitty jokaiseen opetus- ja työtilaan.
- Pelastautumissuunnitelmaa ja sen toimivuutta kehitetään yhdessä Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen kanssa.

Kouluterveydenhuolto on järjestetty koululla. Vaikeampia tapauksia hoidetaan yhdessä terveyskeskuksen ja keskussairaalan kanssa. **Kuraattorin** vastaanotto sijaitsee koulurakennuksemme tiloissa. **Koulupsykologin** palvelut ovat käytettävissä erillisellä ajanvarauksella.

Tukioppilastoiminta

Nurmon yläasteen tukioppilaina toimivat 9. luokkalaiset, jotka järjestämällään toiminnalla auttavat 7. luokkalaisia ryhmäytymään. Tukioppilaat pitävät kummitunteja nuoren elämään liittyvistä aiheista, esimerkiksi muiden huomioimisesta ja median käytöstä. Tukioppilaat järjestävät myös erilaista toimintaa koulun kaikille oppilaille opiskeluilmapiiirin parantamiseksi muun muassa erilaisten teemapäivien muodossa. Tukioppilastoiminta on oppilaille vapaaehtoista, ja he saavat koulutuksen tehtävää varten.

Oppilaskuntatoiminta

Koulussamme toimii oppilaskunta, jonka hallitus valitaan alkusyksystä vaaleilla. Vaaleissa ehdokkaita on kaikilta luokka-asteilta. Hallituksen tehtävänä on edustaa koulumme oppilaita ja järjestää toimintaa. Hallitusta sen toiminnassa avustaa tehtävään valittu opettaja. Oppilaskunnan hallitusta käytetään koulun toimintoja kehitettäessä yhteistyökumppanina osallistamaan oppilaita mukaan keskusteluun.

Kouluun kiinnittyminen ja poissaolojen ehkäiseminen

Oppilaan tulee osallistua perusopetukseen. Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö, keskustelu läsnäolon merkityksestä ja tiedottaminen poissaolojen seurannasta ja puuttumisen käytännöistä tukee oppilaan läsnäoloa koulussa. Koulun tehtävänä on auttaa oppilaita onnistumaan koulutyössään ja kiinnittymään kouluun. Poissaoloja ennaltaehkäistään vahvistamalla kouluun kiinnittymistä ja koululäsnäoloa sekä tukemalla oppilaiden vertaissuhteita. Opettajan ja oppilaan hyvä vuorovaikutussuhde sekä oppilaiden läsnäoloa tukeva toimintakulttuuri edistävät kouluun kiinnittymistä. Poissaoloja seuraamalla, oikea-aikaisilla tukitoimilla ja monialaisella yhteistyöllä vahvistetaan oppilaan kasvua ja kehitystä. Oppilaan kouluun kiinnittyminen muodostuu emotionaalisesta, toiminnallisesta ja kognitiivisesta kiinnittymisestä, jotka näkyvät oppilaan käyttäytymisessä ja toiminnassa. Kognitiivinen kiinnittyminen näkyy myös koulunkäynnin arvostamista, oppilaan toiminnan itsesäätelyä ja erilaisten opiskelustrategioiden osaamista. Kiinnittymistä tukeva toimintakulttuuri rakentuu läsnäolon myönteisen huomaamisen kautta. Olennaista on, että oppilaiden ja koulun aikuisten kohtaamisten myötä rakennetaan arvostavaa vuorovaikutusta ja huomataan hyvää.

Poissaolojen suunnitelmallinen seuraaminen ja poissaoloihin puuttuminen

Poissaoloja seurataan koulu-, luokka- ja yksilötasolla. Koulun tasolla poissaolojen ehkäisemistä, suunnitelmallista seuranta ja niihin puuttumista koordinoi kasvun ja oppimisen tuen ryhmä osana yhteisöllisen opiskeluhuoltotyön kokonaisuutta. Yhteisöllinen opiskeluhuolto tukee oppilaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Opiskeluhuolto ulottuu kaikkeen koulutyöhön ja on kouluyhteisön aikuisten yhteinen tehtävä. Yhteisöllisen työn suunnittelussa on tärkeää varmistaa oppilaiden ja huoltajien osallisuus. Kasvun ja oppimisen tuen ryhmässä seurataan tiiviisti oppilaskohtaisia poissaolomallin mukaisia tukitoimia sekä oppilaan kokonaistilanteen kehitystä. Seinäjoen kaupungin perusopetuksessa on poissaoloihin puuttumisen malli. Toimintamallin toteuttamista seurataan. Mallia kehitetään kerätyn tiedon ja järjestelmällisen palautteen pohjalta.

5.2 KOULUN JA KODIN YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN

Vanhempainillat

7. luokka:

Elokuussa vanhempainilta yläkouluun liittyvistä asioista.

Valinnaisaineiden valintaan liittyvä Meidän koulu -ilta loppusyksyllä.

8. luokka:

Alkuvuodesta vanhempainilta ajankohtaisesta teemasta nuorten elämään ja koulunkäyntiin liittyen.

Tilanteesta, resursseista ja illan aiheesta riippuen tilaisuus voidaan tarjota myös koulun kaikkien oppilaiden vanhemmille.

9. luokka:

Meidän koulu -illassa loppusyksyllä:

Yhteishakuinfo koulun käytänteistä jatko-opintoihin haettaessa ja toisen asteen koulutusvaihtoehdot.

Tammikuussa:

Vanhempainilta Opinlakeus-messuilla, jossa vanhemmilla on mahdollisuus tavata myös lapsen oppilaanohjaaja.

Tulevien 7.-luokkalaisten vanhempainilta:

Tulevien 7-luokkalaisten vanhempainilta huhti-toukokuussa. Illan aikana esitellään uusi koulu ja tulevat muutokset siirryttäessä alakoulusta yläkouluun. Samalla tarjotaan vanhemmille mahdollisuus tutustua koulurakennukseen.

Muita vuosittain vaihtuva-aiheisia vanhempainiltoja, joita voivat olla esim. kaupungin yhteiset tai vanhempainneuvoston järjestämät vanhempainillat. Syksyllä 2020 on kokeiltu eri luokka-asteiden vanhempainiltojen yhdistämistä yhdeksi koko koulun tilaisuudeksi ja tämä on mahdollista jatkossakin.

Vanhempainvartit

Vanhempainvartit järjestetään jokaiselle yläkoulun luokka-asteelle vuosittain pääsääntöisesti yhtä aikaa alkaen viikolla 47 ja jatkuen seuraavan vuoden tammikuun loppuun.

Wilma -oppilashallintojärjestelmä

Wilma on Seinäjoen kaupungin perusopetuksessa käytettävä opettajille, oppilaille ja huoltajille tarkoitettu sähköinen oppilashallintojärjestelmä ja ensisijainen viestintäväline koulun ja kodin välillä. Wilman kautta oppilaat ja huoltajat voivat seurata poissaoloja, huomautuksia, kotitehtäviä, päiväkirjamerkintöjä sekä tulevia ja arvosteltuja kokeita tai muita suorituksia. Wilman kautta oppilas tai huoltaja voi myös lähettää viestejä luokanohjaajalle ja aineenopettajille ja huoltaja voi varata opettajalle tapaamisajan, esimerkiksi vanhempainvartin.

Wilman kautta on mahdollista välittää tärkeitä ajankohtaisia ilmoituksia järjestelmätiedotteena, joka näkyy kaikille käyttäjille. Muista ajankohtaisista asioista tiedotetaan Wilma-viestinä kausiluonteisesti, esimerkiksi kuukausitiedotteena.

Yleistä yhteydenpidosta

Kiireellisissä tapauksissa luokanohjaaja, aineenopettaja tai muu asiaa hoitava henkilö on yhteydessä kotiin puhelimitse. Opettaja voi antaa henkilökohtaisen puhelinnumeronsa huoltajille ja oppilaille oman harkintansa mukaisesti.

Ensisijainen yhteydenottotapa koulun ja kodin välillä on Wilma-viesti, mutta opettaja ja huoltajat voivat ottaa yhteyttä myös sähköpostilla, tekstiviestillä tai muilla tavoin, mikäli siitä on erikseen sovittu esimerkiksi vanhempainvartissa. Oppilaiden kanssa opettaja voi hyödyntää myös Microsoft Teamsia viestintävälineenä. Muiden viestintävälineiden käyttö on mahdollista vain, jos oppilaiden tietosuoja ei vaaraudu ja niiden käyttöön saadaan huoltajan lupa.

Painetut oppaat ja muut tiedotuskanavat

Koteihin jaetaan lukuvuoden alussa Meidän koulu -opas, jossa on yleistä tietoa koulun toimintatavoista. Seitsemännen ja kahdeksannen luokan oppilaat saavat painetun valinnaisaineoppaan ennen valintojen tekemistä ja kaikki oppilaat lukuvuoden lopussa lukuvuosikertomuksen. Muita painettuja tiedotteita tai lomakkeita jaetaan tarpeen mukaan.

Koulun kotisivuille on koottu yleistä hyödyllistä tietoa ja ajankohtaisista tapahtumista voidaan muistuttaa tai julkaista kuvia myös Nurmon yläasteen Facebook-sivuilla.

Työelämään tutustuminen (tet)

Nurmon yläasteen oppilaat tutustuvat työelämään seuraavasti:

7-luokat:

Tutustuvat mahdollisesti työelämään yhden päivän ajan. Lisäksi kaikki 7 luokan oppilaat osallistuvat ns. ruokala-tettiin eli auttavat 2-3 hengen ryhmissä ruokalan henkilökuntaa päivittäin. Luokanohjaaja valitsee työparit ja suunnittelee ruokala-tetin aikataulun.

8-luokat:

Lukuvuonna on yksi ATT-päivä, ja lisäksi tutustutaan työelämään viisi päivää keväällä. Tavoitteena hakea harjoittelupaikka itsenäisesti alalta, joka kiinnostaa. Ennen tet-paikan hakua käydään läpi työnhakuprosessi.

9-luokat:

Tutustuvat työelämään viisi päivää syksyllä. Tavoitteena hakea harjoittelupaikka alalta, joka tukee jatko-opintoihin hakeutumista keväällä.

Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Huomattava osa yläkoulun oppilaista kuuluu koulukuljetuksen piiriin; tästä huolimatta lähes kaikki kuljetukset on onnistuttu toteuttamaan ilman ylimääräisiä odotteluaikoja.

Yläkoululaisten ruokailu on järjestetty porrastetusti kolmessa vuorossa klo 11.35, 11.40 ja 11.45. Ajat vaihtuvat A-, B- ja C-käytävien kesken vuoroviikoin, ruokailutauon pituuden ollessa keskimäärin 35 minuuttia. Muiden taukojen pituus on yleensä 10 - 15 minuuttia.

Koulupäivät alkavat yläkoulullamme aina päivänavauksella, joka pidetään aamupäivän toisen oppitunnin alussa. Seurakunta osallistuu päivänavausten pitämiseen kerran viikossa.

Koulullamme pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään myös välituntitoimintaa. Päivänavausten ja välituntitoiminnan käytännön toteutuminen tarkennetaan vuosisuunnitelmassa - samoin kuin vuosittainen kerho- ja kirjastotoiminta.

Vuosisuunnitelmassa selvitetään perusteellisemmin myös tulevat juhlat, luokkaretket, opintokäynnit, leirikoulut ja kansainvälinen toiminta.

Yhdessä yhteistyöllä -malli

Nurmon yläaste noudattaa Seinäjoen kaupungin Yhdessä yhteistyöllä -ohjelmaa ja toimii sen mukaisesti oppilashyvinvoinnissa ennalta ehkäisevässä toiminnassa, konfliktien ratkaisemisessa ja jälkikäsittelyvaiheessa.

Seitsemäsluokkalaisten ryhmäyttämispäivät

Elokuussa jokainen 7. luokka osallistuu päivän ajan ryhmäyttämistäpahtumaan. Luokan sisäistä toimintakulttuuria edistetään seurakunnan, nuoriso- ja kulttuuripalvelujen yhteisessä toiminnallisessa ohjauksessa.

Juhlat

Vakiintuneen käytänteen mukaisesti koulullamme vietetään yhteistä ja perinteistä, arvokasta itsenäisyys-, joulun- ja kevätjuhlaa.

KV-toiminta

Koulumme pyrkii olemaan säännöllisesti mukana erilaisissa vaihtuvissa kansainvälisyshankkeissa.

Parkki

Vapaa-aikana oleva opettaja ilmoittaa olevansa käytettävissä, mikäli toinen, tuntia pitävä opettaja tarvitsee tukea hankalassa tilanteessa.

Nuorten NY-yritykset

Valinnaisella yrittäjyyskurssilla nuoret pistävät oppinsa käytäntöön perustamalla pienimuotoisia omia yrityksiä. Nämä näkyvät ja toimivat monin eri tavoin koulun arjessa esim. kahviloina / kioskin pitoina tai myyjäisinä.

Kioski- ja kahvilatoiminta

Oppilaat pyrkivät ylläpitämään koulullamme mahdollisimman säännöllisesti kioskitoimintaa.

Toimijana voi olla mm. oppilaskunta, 9. luokka tai NY-yritys.

Vapaaehtoistoiminta

❖ Kerhot

Koulullamme toimii vuosittain useita vuosisuunnitelmassa vahvistettuja kerhoja, joista mm. teknisen työn ja kansainvälisen toiminnan kerho ovat kesto suosikkeja.

❖ Nuorisopalvelujen kahvilatoiminta

Nuorisopalvelut järjestävät kahvilatoimintaa koulullamme viikoittain tarkoituksenaan tarjota nuorille turvallinen ja kiireetön ympäristö keskustella aikuisten kanssa heitä askarruttavista asioista.

❖ Iltamat

Luokat, oppilaskunta, tukioppilaat tai muu vastaava koulun ryhmä voi järjestää iltamia, joita valvovat tehtävään nimetyt ja määritellyt aikuiset henkilöt. Iltamia varten on laadittu ohjeistus, jonka mukaan toimitaan.

❖ Vierailut vanhainkodeissa ym. vastaavissa paikoissa

Oppilaat vierailevat ilahduttamassa ja tervehtimässä eri laitosten asiakkaita silloin tällöin sopivan tilaisuuden koittaessa.

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Koulussamme opetetaan joitakin oppiaineita esim. espanjaa ja islamia etäopetuksena käyttäen Seinäjoen kaupungin tarjoamaa järjestelmäpohjaa.

Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Opetus toteutetaan koulussamme pääsääntöisesti niin, että oppilaat etenevät opinnoissaan vuosiluokkiin jaotellun oppimäärän mukaisesti. Tietyissä tapauksissa on kuitenkin syytä ottaa huomioon oppilaan yksilöllisemmät tarpeet opinnoissa etenemisessä. Vuosiluokkiin sitomattomassa opiskelussa oppilaalla on oma opinto-ohjelma, jonka mukaan hän etenee joko hitaammin tai nopeammin kuin luokallisessa järjestelmässä.

Liikkuva koulu

Nurmon yläaste osallistuu valtakunnalliseen Liikkuva koulu -ohjelmaan, jonka tavoitteena on lisätä kouluviihtyvyyttä ja parantaa oppimistuloksia luopumalla perinteisistä jämhätäneistä toimintamalleista ja korvaamalla niitä vähitellen uusilla, oppilaita aktivoivilla ja osallistavilla työtavoilla. Sen lisäksi että oppilaiden aktivoiminen otetaan huomioon koulun yleisen toimintakulttuurin, oppimiskokonaisuuksien ja työtapojen suunnittelussa, oppilaita kannustetaan myös vapaaehtoiseen liikuntaan. Nurmon yläasteen piha-alueella on useita liikuntapaikkoja ja koululla on kattava valikoima liikuntavälineitä, joita voi lainata välituntikäyttöön. Lisäksi koulun liikuntasali on käytettävissä ruokavälitunnilla ja yhdellä iltapäivän välitunneista mm. koripallon pelaamiseen. Välituntiliikuntaan kannustamiseksi on kehitetty liikuntapassi, johon voi kerätä leimoja liikuntasuorituksilla. Täydellä kortilla voi lunastaa terveellisen palkinnon koulun kioskista. Syksyllä 2021 alkavassa valinnaisaineessa yhdeksännen luokan oppilaita koulutetaan välituntiliikunnan ohjaajiksi. Nurmon yläasteen liikunnallistamissuunnitelmaa päivitetään vuosittain.

Minun silmin, sinun silmin (MiSi)

Minun silmin, sinun silmin -koulutus on Helsingin kaupungin ja Cambridgen yliopiston yhdessä Suomen oloihin kehittämä ohjelma, joka pohjautuu näyttöön perustuvaan vihapuheen, ääriajattelun ja vastakkainasettelun torjuntaan. Ohjelma on muokattu koulumme toimintakulttuuriin soveltuvaksi ja se koostuu kuudesta eri harjoituskerrasta, jotka integroidaan niiden oppiaineiden tunneille, joihin ne luontevimmin sopivat. Koulutus toteutetaan MiSi-ohjaajien, kasiluokkien luokanohjaajien, seurakunnan ja nuorisotoimen yhteistyönä. Tavoitteena on, että nuoret oppivat konkreettisia ajattelun ja toiminnan välineitä ääriajattelun purkamiseen ja arjen konfliktien rakentavia ratkaisutaitoja. MiSi-toiminta alkaa syksyllä 2021.

6 ARVIOINTI

Yleistä arvioinnista

Oppimisen arviointi perustuu valtakunnallisessa ja maakunnallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Oppiainekohtaisia arvosanaan vaikuttavia tekijöitä tarkastellaan ja päivitetään vuosittain siten, että ne sopivat koulussamme toteutettavaan opetukseen. Oppilaat ja

huoltajat pidetään tietoisina arvosanaan vaikuttavista tekijöistä ja yleisistä arviointiperiaatteista esimerkiksi tiedottamalla niistä Wilma-viestillä kunkin opintokokonaisuuden alussa.

Vertais- ja itsearviointi

Tavallisesti jokaisen lukuvuoden alussa oppilaat pohtivat oman opiskelunsa tavoitteita ja painopisteitä sekä mahdollisia ongelmakohtia. Oppilaiden tuotokset dokumentoi yleensä esim. luokanohjaaja ja / tai oppilaanohjaaja. Yleensä vähintäänkin lukuvuoden lopuksi oppilaat arvioivat asettamiensa tavoitteiden toteutumista ja asettavat itselleen uusia päämääriä pyrkimyksensä näin joko ylläpitää nousujohteista oppimiskulttuuriaan tai mahdollisesti korjata oman oppimisensa suuntaa.

Eri aineissa toteutetaan itsearviointia sekä opintojen aikana että opintokokonaisuuksien lopuksi. Vertaisarviointia harjoitellaan jatkuvasti kautta koko yläkoulun useissa eri yhteyksissä, joissa se luontevasti sopii käsiteltävän oppimiskokonaisuuden tavoitteiden ja sisältöjen toteutumiseen.

Yhteisen ja monipuolisen arviointikulttuurin kehittäminen

Käymme henkilökunnan kesken vuosittain monipuolista vuoropuhelua arviointimenetelmistä ja arvioinnin toimintakulttuurista koulullamme. Tällä tavalla luomme yläkoulullemme hyviä ja toimivia yhteisiä arviointikäytänteitä.

Valinnaisaineiden arviointi

Nurmon yläaste päivittää vuosittain koulukohtaisen valinnaisainetarjottimen, josta näkyvät valinnaisaineiden laajuus, tavoitteet ja arviointikriteerit. Laajuudeltaan yli 2 vvt oleviin valinnaisaineisiin laaditaan arviointikriteerit arvosanoille 5 ja 8. Arvioinnin päivittyessä edelleen kriteerit laaditaan myös arvosanoille 7 ja 9.

7 OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI

Laadukas opetus sekä mahdollisuus saada ohjausta ja tukea oppimiseen ja koulunkäyntiin kaikkina työpäivinä on jokaisen oppilaan oikeus. Koulutyössä tulee ottaa huomioon jokaisen oppilaan yksilölliset edellytykset ja tarpeet. Oppilaan tukeminen on osa kaikkea kasvatusta, opetusta ja ohjausta.

Koulujen toimintatapoja ja - kulttuuria tulee kehittää niin, että oppilaiden erilaisuus voidaan kohdata mahdollisimman hyvin. Opettajalla on vastuu opetusryhmän ja sen jokaisen oppilaan erilaisten lähtökohtien ja tarpeiden huomioonottamisesta opetuksessa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää oppilaan oppimisen valmiuksiin ja hänen mahdollisuuksiinsa ottaa vähitellen vastuuta omasta opiskelustaan ja sen suunnittelusta, tavoitteiden asettamisesta ja toteuttamisesta. Käytettävien opetusmenetelmien tulee ohjata myös oppilaan itsearviointitaitojen kehittymistä.

Oppilaan tarvitseman tuen tarpeen arviointi ja tarvittavan tuen tarjoaminen kuuluvat opettajan työhön ja kaikkiin opetus- ja kasvatustilanteisiin. Oppilaan saaman tuen tulee olla joustavaa, pitkäjänteisesti suunniteltua ja tuen tarpeen mukaan muuttuvaa. Tukimuotoja käytetään sekä yksittäin että yhdessä toisiaan täydentävinä. Tukea annetaan niin kauan ja sen tasoisena kuin se on tarpeellista. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kolmitasoiseen malliin kuuluvat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki.

YLEINEN TUKI

Yleisen tuen muotoja ovat muun muassa monipuolisten opetusmenetelmien käyttäminen, oppimisen ohjaaminen, oppimisympäristön kehittäminen, henkilökohtaisen ohjaamisen lisääminen, toimintaohjeiden selkiyttäminen, samanaikaisopetus, tukiopetus, eriyttäminen, oppimisen apuvälineiden käyttäminen, kodin ja koulun yhteistyö, osa-aikainen erityisopetus, oppilashuollon tuki ja avustajan tai koulunkäynninohjaajan käyttäminen opetuksessa. Yleisen tuen aikana on mahdollista tehdä oppilaalle myös oppimissuunnitelma.

Yleisen tuen tavoitteena on mahdollisimman nopea ja varhainen puuttuminen oppimisen ja koulunkäynnin edistymiseen yleisen tuen keinoin. Tuki järjestetään oppilaan omassa lähikoulussa, hänen omassa luontaisessa oppilasryhmässään, ja pääsääntöisesti sitä antaa lastentarhan-, luokan- tai aineenopettaja. Jotkut oppilaat saattavat tarvita avustajaa, tulkkipalveluja ja apuvälineitä selvittääkseen lähikoulun oppilasympäristössä omien edellytystensä mukaisesti. Jokaisella lapsella on oikeus yleisen tuen erilaisiin tukimuotoihin.

On tärkeää, että uusia tietoja ja taitoja opiskellessaan oppilas uskaltaa ottaa myös riskejä ja saa luvan epäonnistua. Yleisen tuen muodoista tärkeässä roolissa ovat myös oppilaan itsetunnon ja omien vahvuuksien kasvattaminen sekä elämänhallintataitojen vahvistaminen.

Yleisen tuen aikana opettaja seuraa oppilaan oppimisprosessia ja antaa palautetta oppilaan kehitymisestä ja edistymisestä sekä antaa oppilaalle yleistä tukea. Yleisen tuen liitelomakkeessa yksilöidään näitä erilaisia ensisijaisia tukitoimia, joiden avulla oppimisprosessia voidaan monipuolisesti pyrkiä edistämään, siellä on eritelty myös mahdollisia tapauskohtaisesti tarpeellisiksi todettuja kurinpidollisia toimia. Yleisen tuen liitelomake auttaa ja ohjaa sekä opettajan että myös muiden oppilaan kanssa työskentelevien henkilöiden toimintaa oppilaan oppimisprosessin tukemisessa. Jos opettaja havainnoi, etteivät edellä mainitut yleisen tuen keinot riitä, siirrytään tehostettuun tukeen.

Maahanmuuttajaoppilaalle voidaan opettaa suomea toisena kielenä suomen kielen ja kirjallisuuden oppimäärän sijaan.

Tehostettu tuki voidaan aloittaa vasta pedagogisen arvion jälkeen. Aluksi luokanopettaja tai luokanohjaaja keskustelee oppilaan tilanteesta oppilaan huoltajan sekä erityisopettajan kanssa, minkä jälkeen oppilaalle tehdään pedagoginen arvio. Opettaja vie oppilaan asian kasvun ja oppimisen tuen ryhmään, jossa hän kertoo oppilaan tilanteesta. Ryhmä arvioi, onko oppilaan saama yleinen tuki riittävää. Jos oppilaan saama tuki katsotaan riittäväksi, jatketaan yleisen tuen keinoin. Jos yleinen tuki ei riitä, siirrytään tehostettuun tukeen.

PEDAGOGINEN ARVIO

Pedagogisen arvion tekee luokanopettaja, luokanohjaaja tai yksittäisen oppiaineen kohdalla aineenopettaja yhteistyössä luokanohjaajan kanssa. Mikäli kyseessä on jokin muu kuin oppimisvaikeus, arvion tekee luokanohjaaja. Arviota voidaan täydentää myös muiden asiantuntijoiden lausunnoilla etenkin silloin, kun oppilaalla on hänen hyvinvointiinsa ja kehitykseensä liittyviä ongelmia. Pedagoginen arvio perustuu opettajan tai opettajien havaintoihin sekä keskusteluihin ja yhteistyöhön oppilaan vanhempien kanssa.

Pedagogisessa arviossa kuvataan

- oppilaan oppiminen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena
- oppilaan saama yleinen tuki ja arvio sen vaikutuksista oppilaan oppimisvalmiudet sekä
- oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät erityistarpeet

- arvio siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, oppilashuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä oppilasta tulisi tukea.

TEHOSTETTU TUKEA

Tehostettu tuki on yleistä tukea säännöllisempää, voimakkaampaa ja yksilöllisempää.

Tehostettu tuki tarkoittaa esi- ja perusopetuksen yleisten tukikäytänteiden tehostamista sekä määrällisesti että laadullisesti. Se on suunnitelmallisempaa ja pitkäjänteisempää kuin yleinen tuki.

Tehostetun tuen tavoitteena on tukea yleistä tukea tehokkaammin oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä sekä oppilasta yksilönä hänen vahvuuksineen. Tuen tarkoitus on ehkäistä ongelmien kasvamista ja kasautumista.

Tehostetun tuen aikana opetuksen ja tukimuotojen tulee perustua opettajien tekemään pedagogiseen arvioon. Tehostetun tuen aikana oppilaalle tulee laatia oppimissuunnitelma, joka kootaan pedagogisen arvion pohjalta. Oppimissuunnitelman tekemisestä vastaa luokanopettaja, luokanohjaaja tai aineenopettaja samoin periaattein kuin pedagogisen arvion kokoamisen kohdalla on määritelty.

Tehostetun tuen aloittaminen, sen järjestäminen ja tarvittaessa oppilaan siirtyminen takaisin yleisen tuen piiriin käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisesti kasvun ja oppimisen tuen ryhmässä. Pedagogista arviota voidaan tarvittaessa täydentää lääketieteellisillä tai psykologisilla asiantuntijalausunnoilla. Oppilaalle annettava tehostettu tuki kirjataan oppilaalle laadittavaan oppimissuunnitelmaan.

Tehostetun tuen vaiheessa oppiaineiden oppimääriä ei voida yksilöllistää. Tehostetun tuen painopistealueita ovat osa-aikainen erityisopetus, oppimisen ja opintojen yksilöllinen ohjaus, joustavien oppilasryhmien käyttö sekä kodin kanssa tehtävä yhteistyö. Myös oppilashuollon osuutta oppilaan hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä vahvistetaan.

Tehostettu tuki tulee järjestää laadultaan ja määrältään oppilaan kehitystason ja yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Oppilaan tulee saada onnistumisen kokemuksia, ja hänen tulee saada löytää omia vahvuuksiaan. Tehostetun tuen aikana oppilaan oppimista ja koulunkäyntiä tulee seurata ja

arvioida säännöllisesti. Myös oppilaan itsearvioinnin merkitys korostuu. Oppimissuunnitelma tulee tarkistaa vastaamaan oppilaan tuen tarvetta.

Opettaja seuraa tehostetun tuen riittävyyttä oppilaan oppimisen, kasvun ja kehityksen suhteen. Oppimissuunnitelmaa voidaan tarvittaessa arvioida kasvun ja oppimisen tuen ryhmässä. Ryhmä voi todeta tehostetun tuen riittäväksi, ja opetusta jatketaan samoin periaattein. Ryhmä voi myös arvioida, ettei tehostettua tukea enää tarvita ja päättää, että lapsen opetusta voidaan jatkaa yleisen tuen keinoin. Kolmas vaihtoehto on, että ryhmä arvioi tehostetun tuen riittämättömäksi. Tällöin oppilaalle pitää laatia pedagoginen selvitys. Se laaditaan moniammatillisena yhteistyönä oppilaan opettajan (luokanopettaja, luokanohjaaja tai aineenopettaja) johdolla. Pedagogisen selvityksen tarkoitus on saattaa oppilas erityisen tuen piiriin.

Tehostettu tuki perustuu opettajan laatimaan pedagogiseen arvioon. Pedagogista arviota voidaan täydentää asiantuntijalausunnoilla (esimerkiksi erityisopettaja, psykologi tai puheterapeutti). Pedagoginen arvio viedään kasvun ja oppimisen tuen ryhmän arvioitavaksi. Ryhmä tekee päätöksen tehostetun tuen aloittamisesta, jolloin oppilaalle on laadittava oppimissuunnitelma. Se laaditaan yhteistyössä opettajan, lapsen, huoltajan ja erityisopettajan tai opinto-ohjaajan kanssa. Pääasiallinen vastuu oppimissuunnitelman tekemisestä on oppilaan opetuksesta suurimmassa vastuussa olevalla opettajalla.

OPPIMISSUUNNITELMA

Oppimissuunnitelma on suunnitelma oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin etenemisestä ja siinä tarvittavista opetusjärjestelyistä sekä oppilaan tarvitsemasta tuesta. Se voidaan laatia jokaiselle oppilaalle jo yleisen tuen aikana, mutta pakolliseksi sen laatiminen tulee tehostetun tuen aikana. Oppimissuunnitelman sisältö kuvataan erikseen yleisen ja tehostetun tuen osalta.

Oppimissuunnitelman tavoitteena on turvata oppilaalle hyvät edellytykset edetä opinnoissaan, lisätä opettajan tietoisuutta oppilaasta ja sitä kautta auttaa oppilaan opetuksen järjestämistä ja suunnittelua. Oppimissuunnitelmasta huoltaja saa itselleen tietoa, jonka avulla hän voi tukea lastaan. Oppimissuunnitelman avulla ei kuitenkaan voida yksilöllistää oppiaineiden oppimääriä.

Oppimissuunnitelman laatii oppilaan oma opettaja yhteistyössä huoltajan kanssa. Tarvittaessa oppilas voi olla suunnittelussa myös mukana. Luokanopettajan tai -ohjaajan tukena voi olla aineenopettaja, erityisopettaja, koulunkäynninohjaaja tai muu asiantuntija. Huomioitavaa on, että oppilaalla tulee olla kasvun ja oppimisen tuen ryhmän päätös tehostetun tuen aloittamisesta.

Tehostettua tukea varten laadittavan oppimissuunnitelman tulee sisältää seuraavat tiedot:

- oppilaan oppimisvalmiudet sekä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät erityistarpeet
- oppilaan oppimiseen, työskentely- ja vuorovaikutustaitoihin sekä koulunkäyntiin liittyvät tavoitteet
- opiskelun erityiset painoalueet eri oppiaineissa
- pedagogiset ratkaisut, kuten joustavat ryhmittelyt, samanaikaisopetus, opetusmenetelmät, opiskelustrategiat, työskentelytavat, kommunikointitavat, erityiset apuvälineet, oppimateriaalit ja muu tuki
- fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen oppimisympäristöön liittyvät oppilashuollolliset, ohjaukselliset tai muut ratkaisut
- moniammatillisen yhteistyön kuvaus ja eri toimijoiden vastualueet
- yhteistyön toteuttaminen oppilaan ja huoltajan kanssa sekä huoltajan tarjoama tuki
- edistymisen seuranta ja arviointi, oppilaan mahdollisuus osoittaa osaamisensa eri tavoin, arviointitavat ja ajankohdat sekä oppilaan itsearviointi
- suunnitelman laatimiseen osallistuneet henkilöt.

PEDAGOGINEN SELVITYS

Pedagoginen selvitys tehdään silloin, kun tehostettu tuki ei ole ollut oppilaalle riittävä.

Oppilaan opetuksesta vastaavat opettajat tekevät selvityksen oppilaan oppimisen etenemisestä. Selvitys käsitellään moniammatillisena yhteistyönä kasvun ja oppimisen tuen ryhmässä, jossa

selvitetään sekä oppilaan saama tehostettu tuki että oppilaan kokonaistilanne. Tarvittaessa tietoja täydennetään asiantuntijoiden lausunnoilla. Opettajien antaman selvityksen ja asiantuntijalausuntojen pohjalta laaditun arvion muodostamaa kokonaisuutta kutsutaan pedagogiseksi selvitykseksi.

Mikäli oppilaan opiskelemista oppiaineista yksikin yksilöllistetään, tehdään hänelle erityisen tuen päätös. Yksilöllistäminen on mahdollista, kun lapsi ei saa omalla ikätasollaan oppiainetta arvioitaessa edes arvosanaa viisi. Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä opetuksen järjestäjän on kuultava oppilasta ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa sekä tehtävä pedagoginen selvitys. Erityisen tuen päätöksen tekee erityisopetuksen rehtori. Päätös on hallinnollinen asiakirja. Oppilaan erityisen tuen tarve tulee tarkistaa lain edellyttämässä nivelvaiheissa (2./3. lk ja 6./7. lk) sekä aina oppilaan tuen tarpeen muuttuessa. Tarkistamista varten oppilaasta tehdään uusi pedagoginen selvitys.

ERITYINEN TUKE

Erityistä tukea saavat oppilaat, joiden kasvun, kehityksen tai oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi muilla tukitoimilla, vaan oppilas tarvitsee tukea pääosin erityisopetuksena annettuna opetuksena. Erityisen tuen tarve todetaan pedagogisessa selvityksessä, joka toimii myös perusteluna erityisopetuspäätökselle. Erityisen tuen piiriin kuuluvat oppilaat, joilla on yksilöllistettyjä oppimääriä, pidennetty oppivelvollisuus tai sosiaalis-emotionaalisia vaikeuksia. Myös vaikeammin vammaiset ja sairaat oppilaat, jotka opiskelevat toiminta-alueittain, kuuluvat tuen piiriin.

Erityinen tuki on luonteeltaan kuntouttavaa sekä vahvasti oppilaan yksilöllisten tarpeiden mukaan suunnattua. Tämä tukimuoto edellyttää moniammatillista yhteistyötä ja resursointia. Erityisen tuen tavoitteena on tarjota oppilaalle kokonaisvaltaista ja suunnitelmallista tukea niin, että hän voi suorittaa oppivelvollisuutensa. Tämä mahdollistaa oppilaan edellytykset jatko-opinnoille.

Erityinen tuki perustuu pedagogiseen selvitykseen. Erityisen tuen aloittamiseksi opetuksen järjestäjän tulee tehdä kirjallinen hallintopäätös. Päätös tehdään hallintolain mukaisesti, ja se on määräaikainen. Erityisen tuen tarvetta tarkistetaan ainakin toisen vuosiluokan jälkeen sekä ennen

seitsemännelle vuosiluokalle siirtymistä. Tarkistamisesta huolehtii oppilaan opetuksesta vastaava opettaja.

Oppilaan oikeusturvan ja opetuksen järjestämisen kannalta merkittävät asiat päätetään erityistä tukea koskevassa päätöksessä. Erityisen tuen päätöksessä tulee päättää oppilaan pääsääntöinen opetusryhmä, mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä muut tarvittavat palvelut sekä tarvittaessa oppilaan opetuksen poikkeava järjestäminen. Jokaiselle erityisen tuen päätöksen saaneelle oppilaalle on laadittava HOJKS.

Oppilaan oppivelvollisuusaikaa voidaan tarvittaessa pidentää. Erityisen tuen aikana myös oppiaineiden yksilöllistäminen on mahdollista. Joidenkin oppilaiden kohdalla opetus on syytä järjestää toiminta-alueittain oppiainejaon sijasta. Erityistä tukea saava oppilas opiskelee useimmiten lähikoulussa yleisopetuksen ryhmän sijasta pienryhmässä.

Erityisen tuen aikana oppilaan opetuksessa on käytettävissä erityisopetuksen lisäksi kaikki muut perusopetuksen tukimuodot. Niiden lisäksi on mahdollista tehostaa oppilashuoltotyötä ja lisätä muuta moniammatillista yhteistyötä esimerkiksi hyödyntämällä erilaisia kuntoutus- tai muita asiantuntijapalveluita.

Erityisen tuen päätöstä tarkistetaan tarvittaessa, mutta vähintään toisen ja kuudennen luokan keväällä. Tarkistuksen perusteella erityistä tukea jatketaan tai kasvun ja oppimisen tuen ryhmän suosituksesta erityisopetuksen rehtori voi purkaa erityisen tuen päätöksen. Tällöin lapsi siirtyy takaisin tehostetun tuen piiriin.

HENKILÖKOHTAINEN OPETUKSEN JÄRJESTÄMISTÄ KOSKEVA SUUNNITELMA (HOJKS)

Erityisen tuen piirissä opiskelevalle oppilaalle on erityisen tuen päätöksen jälkeen laadittava HOJKS, joka on oppilaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma opetuksen ja koulunkäynnin tueksi.

HOJKSissa oppilaan opiskelu ja opetus suunnitellaan mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla vastaamaan hänen yksilöllisiä tarpeitaan. Oppilaan opiskelemia oppiaineita voidaan yksilöllistää yhden tai useamman oppiaineen oppimäärän osalta. Erityisistä syistä oppilas voidaan vapauttaa jostain oppiaineesta.

HOJKSin laativat oppilaan opettajat yhteistyössä oppilaan ja tämän huoltajan kanssa. HOJKS päivitetään vähintään kerran vuodessa. Päivitykseen osallistuvat oppilaan ja hänen huoltajansa lisäksi opettajat ja muut tarvittavat asiantuntijat.

TOIMINTA-ALUEITTAIN JÄRJESTETTÄVÄ OPETUS

Toiminta-alueittain järjestettävä opetus on mahdollista silloin, kun todetaan, ettei oppilas kykene opiskelemaan oppiaineiden yksilöllistettyjä oppimääriä. Toiminta-alueita ovat kieli ja kommunikaatio; motoriset, sosiaaliset ja kognitiiviset taidot sekä päivittäisten toimintojen taidot. Toiminta-alueittaisessa opiskelussa tärkeintä on keskittyä sellaisiin taitoihin, jotka auttavat oppilasta suoriutumaan mahdollisimman itsenäisesti arjen vaatimuksista.

OPETUSJÄRJESTELYYHIN LIITTYVÄ TUKEA

Tukiopetus, eriyttäminen ja luokan kertaaminen

Oppilaalla, joka on tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan tai muutoin tarvitsee oppimisessaan lyhytaikaista tukea, on oikeus saada tukiopetusta. Tukiopetusta annetaan yleensä oppilaan työjärjestyksen ulkopuolella ja poikkeuksellisesti myös oppilaan niiden oppituntien aikana, joihin tuen tarve liittyy, jos oppituntin luonne tai rakenne tämän mahdollistaa. Sitä voidaan antaa samanaikaisopetuksena oppilaan tavallisessa opetusryhmässä, pienryhmässä tai täysin yksilöllisesti. Myös erilaisia joustavia ryhmittelyjä voidaan käyttää tukiopetuksen toteuttamisessa oppituntien aikana.

Tukiopetus on eriyttämisen muoto, jolle ovat ominaisia yksilöllisesti suunnitellut tehtävät, ajankäyttö ja ohjaus. Jokaisen opettajan tehtävänä on seurata oppilaan oppimista ja kasvua sekä mahdollista tuen tarvetta.

Aloitteen tukiopetuksen antamisesta oppilaalle tekee ensisijaisesti opettaja. Tukiopetusta on pyrittävä järjestämään yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa. Tukiopetuksesta tulee tiedottaa oppilaan huoltajille. Oppilaan huoltajien oppilaalle anomien tilapäisten opinnoista vapauttamisen (lomamatkojen) perusteella ei järjestetä tukiopetusta.

Tukiopetus yleisen tuen aikana: Jokaisen opettajan tehtävänä on seurata oppilaan oppimista ja kasvua sekä mahdollista tuen ja ohjauksen tarpeen ilmenemistä ja muuttumista. Tukiopetuksen tarve voi johtua poissaoloista tai tilapäisistä oppimiseen tai koulunkäyntiin liittyvistä vaikeuksista.

Tukiopetus tehostetun tuen aikana: Ennen tehostetun tuen aloittamista, osana pedagogista arviota, arvioidaan yleisen tuen aikana annetun tukiopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä tukiopetuksen tarve jatkossa. Tehostetun tuen alkaessa tehtävään oppimissuunnitelmaan kirjataan oppilaan tarvitsema tukiopetus, sen tavoitteet ja järjestäminen.

Tukiopetus erityisen tuen aikana: Ennen erityisen tuen päätöstä, osana pedagogista selvitystä, arvioidaan tehostetun tuen aikana annetun tukiopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä tukiopetuksen tarve jatkossa. Erityisen tuen alkaessa oppilaan tarvitsema tukiopetus, sen tavoitteet ja järjestäminen kirjataan HOJKSiin.

Eriyttäminen: Opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti (POL 628/1998, 3§). Opetuksen eriyttäminen tarkoittaa sitä, että opettaja huomioi oppilaiden erilaiset oppimisedellytykset eriyttämällä opetustaan yleisopetuksen opetussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden rajoissa. Eriyttämisessä tulee huomioida sekä sellaiset oppilaat, jotka etenevät opiskelussaan nopeasti, että ne oppilaat, joilla on oppimisessaan vaikeuksia.

Eriyttämisen muotoina voivat olla esimerkiksi:

- tehtävien määrän erilaisuus
- yhteinen opetustuokio ja erilaiset tehtävät
- eri määrä kotitehtäviä
- erilaiset ryhmittelyt sekä erilaiset tehtävät
- erilaiset opetusmateriaalit ja -välineet
- enemmän henkilökohtaista ohjausta
- erityisopettaja samanaikaisopettajana
- apuvälineet (esimerkiksi tietokone)
- suulliset kokeet, joissa aikuinen toimii kirjurina.

Oppilaiden joustavalla ryhmittelyllä voidaan eriyttää opetusta oppilaiden yksilölliset oppimis- ja kehitystarpeet huomioiden. Työtavassa korostuu opettajien keskinäisen yhteistyön merkitys. Myös ryhmien kesken käytettävät oppimismenetelmät voivat olla erilaisia. Ensisijaisena tavoitteena on tukea oppilaan opiskelua hänen omassa oppimisympäristössään siten, että yleisen oppimäärän mukaiset tavoitteet ovat saavutettavissa.

Luokan kertaaminen: Vuosiluokan hyväksytyn suorittamisen ja luokalta siirtymisen, samoin kuin luokalle jättämisenkin, periaatteet määräytyvät perusopetusasetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti (perusopetusasetus 11§). Päätöksen luokan kertaamisesta tekevät oppilasta opettavat opettajat ja rehtori. Edellä mainitussa asiassa on kuitenkin syytä kuulla myös vanhempia.

Jos oppilas on suorittanut vuosiluokan oppimäärän hyväksyttävästi, hänet siirretään seuraavalle luokalle, ellei hänen yleinen opintomenestyksensä vaadi luokalle jättämistä. Oppilas voidaan siirtää seuraavalle vuosiluokalle siinäkin tapauksessa, että hänellä on hylättyjä arvosanoja, jos opettaja tai opettajat sekä rehtori arvioivat hänen selviävän seuraavasta vuosiluokasta.

Luokaton opetus

Ks. jäljempänä 'vuosiluokkiin sitomaton opiskelu'.

Osa-aikainen erityisopetus

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia oppimisessaan tai koulunkäynnissään, on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta muun opetuksen ohessa. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena.

Osa-aikainen erityisopetus suunnitellaan ja oppilaan oppimista arvioidaan opettajien yhteistyönä.

Osa-aikaista erityisopetusta voidaan antaa kaikilla tuen tasoilla. Osa-aikaisen erityisopetuksen toteuttamistavoista tiedotetaan oppilaille ja huoltajille.

Yksilöllistäminen

Eriytyinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta oppilaan tarvitsemasta, perusopetuslain mukaan annettavasta tuesta.

Sellaisen oppilaan, jolle on tehty erityisen tuen päätös, opetus ja muu tuki annetaan hänelle laaditun henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman mukaisesti.

Opetus järjestetään oppilaan etu ja opetuksen järjestämisedellytykset huomioon ottaen muun opetuksen yhteydessä tai osittain tai kokonaan erityisluokalla tai muussa soveltuvassa paikassa.

Mikäli edes ydinsisältöihin liittyvien tavoitteiden saavuttaminen hyväksytysti ei tuesta huolimatta ole oppilaalle mahdollista, yhden tai useamman oppiaineen oppimäärä voidaan yksilöllistää.

Oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen merkitsee oppilaan oppimiselle asetettavan tavoitetason määrittelyä hänen omien edellytystensä mukaiseksi. Tavoitteiden tulee kuitenkin olla oppilaalle riittävän haasteellisia.

Oppimäärän yksilöllistamisestä määrätään erityisen tuen päätöksessä. Oppimäärää ei voida yksilöllistää ilman erityisen tuen päätöstä. Ennen erityisen tuen päätöstä tehdään pedagoginen selvitys, joka sisältää arvion oppilaan erityisen tuen tarpeesta.

Niiden oppiaineiden, joissa oppilaan oppimäärä on yksilöllistetty, tavoitteet, keskeiset sisällöt, oppilaan edistymisen seuranta ja arviointi kuvataan oppilaan HOJKS:ssa. Kunkin oppiaineen opetuksesta vastaava opettaja tai, jos opettajia on useita, opettajat yhdessä laativat edellä mainitut HOJKS:n sisällöt.

Tukimuotojen vastuuhenkilöt, tummalla painettu on päävastuun kantaja.

Pedagoginen arvio ↔ Oppimissuunnitelma ↔ Pedagoginen selvitys ↔ HOJKS

Luokanohjaaja	Luokanohjaaja	Luokanohjaaja	Luokanohjaaja
Aineenopettaja	Aineenopettaja	Aineenopettaja	Eriytyisopettaja
Eriytyisopettaja	Eriytyisopettaja	Eriytyisopettaja	Aineenopettaja

Luokkamuotoinen erityisopetus

Luokkamuotoisessa erityisopetuksessa olevat oppilaat opiskelevat pääsääntöisesti pienluokilla. Oppilaan pienluokalle pääseminen edellyttää erityisen tuen päätöstä. Erityisen tuen päätös on hallintopäätös, joka perustuu pedagogiseen selvitykseen.

Nurmon yläkoululla on neljä pienluokkaa, jotka ovat profiloituneet useaan erilaiseen toimintamalliin.

Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Opetus toteutetaan koulussamme pääsääntöisesti niin, että oppilaat etenevät opinnoissaan vuosiluokkiin jaotellun oppimäärän mukaisesti. Tietyissä tapauksissa on kuitenkin syytä ottaa huomioon oppilaan yksilöllisemmät tarpeet opinnoissa etenemisessä. Vuosiluokkiin sitomattomassa opiskelussa oppilaalla on oma opinto-ohjelma, jonka mukaan hän etenee joko hitaammin tai nopeammin kuin luokallisessa järjestelmässä.

OHJAUKSELLINEN JA MUU TUKI

Yhteistyön eri tahojen kanssa tulee tukea ja rikastuttaa koulun kasvatus- ja opetustavoitteita sekä tarjota oppilaille mahdollisuuksia erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntämiseen.

Yhteistyötahoja ovat mm.

- eri alojen asiantuntijat, seurakunta, nuorisotoimi, kulttuuritoimi, kirjasto, yritykset, yhteisöt, järjestöt, urheiluseurat, eri alojen oppilaitokset
- terveyskeskus, terveydenhuoltohenkilökunta, perheneuvola
- ystävyyskoulutoiminta

Yhteistyö muiden tahojen kanssa suunnitellaan ja määritellään alueellisten mahdollisuuksien mukaan.

Kasvun ja oppimisen tuen ryhmä

Koulussamme toimii kasvun ja oppimisen tuen ryhmä (KOTR), jossa arvioidaan oppilaiden pedagogisen tuen tarvetta ja sen järjestämistä esim. tehostetun tuen aloittaminen tai pedagogisen selvityksen käsittely. Ryhmässä voidaan myös miettiä oppilaan koulunkäyntiin liittyviä oppilashuollollisia toimenpiteitä (esim. poissaolojen ennaltaehkäisy tai läksyjen tekoon liittyvät ongelmat), jos ne eivät edellytä välitöntä yksilökohtaisen oppilashuollon aloittamista. Ryhmän kokoonpano vaihtelee käsiteltävän aiheen mukaan. Huoltajat voidaan tarvittaessa kutsua mukaan ryhmän kokoontumiseen.

8 OPISKELUHUOLTO

Seinäjoen kaupungin opiskeluhuoltosuunnitelma esi- ja perusopetukseen sekä lukiokoulutukseen korvaa aiemmat koulukohtaiset opiskeluhuoltosuunnitelmat.

9 KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten oppilaiden opetus

Nurmon yläasteella opiskelevat eri kieli- ja kulttuuritaustaiset oppilaat saavat suomi toisena kielenä –opetusta (S2) Seinäjoen kaupungin linjauksen mukaan. Näille oppilaille tehdään tarpeen mukaan maahanmuuttajaoppilaan oppimissuunnitelma, josta selviävät oppilaan tiedot, koulutausta, huoltajat, tulkkaustarve ja tiedonsiirtolupa. Lisäksi oppimissuunnitelmasta selviää koulunkäynnin nykytilanne sekä S2-opetuksen tiedot. Oppimissuunnitelmasta löytyvät myös oppilaan oppimis- ja työskentelytaidot.

Eri kieli- ja kulttuuritaustaiset oppilaat opiskelevat suomi toisena kielenä (S2) –oppimäärän mukaan. Koulussamme tuetaan kaikin mahdollisin tavoin jokaisen oppilaan omaa henkilökohtaista kulttuuritaustaa ja oman äidinkielen oppimista.

12 VALINNAISUUS NURMON YLÄASTEELLA

Jokainen oppilas tekee seitsemännen luokan keväällä **neljä** valintaa:

- yhden pitkän taito- ja taideaineen, joka alkaa kahdeksannella ja jatkuu 9. luokalla
- yhden pitkän valinnaisaineen, joka alkaa kahdeksannella ja jatkuu 9. luokalla
- yhden lyhyen valinnaisaineen kahdeksatta luokkaa varten
- yhden lyhyen valinnaisaineen yhdeksättä luokkaa varten

Lisäksi jokainen oppilas opiskelee kahdeksannella luokalla yhden tunnin viikossa käsityötä aikaisemmin valitsemansa painotuksen mukaisesti.

Valinnaisista lähetetään tiedote koteihin etukäteen ja valinnat ilmoitetaan koululle tammikuun aikana. Valinnaisainetarjotin on esitelty liitteessä 3.

Taide- ja taitoaineet T&T (2h/vko)

- 2 tuntia viikossa 8. ja 9. luokalla (yhteensä 4 vvt)
- numeroarviointi 4-10 jatkaen 7. luokalla alkanutta arviointia
- liikuntaluokkalaiset valitsevat Liikuntaluokka-valinnaisen

Kotitalous

Kuvataide

Käsityö tekninen painotus

Käsityö tekstiili painotus

Musiikki

Liikuntaluokka*

Pitkät valinnaisaineet VAL (2h/vko)

- 2 tuntia viikossa 8. ja 9. luokalla
- numeroarviointi 4-10 erillisenä opintokokonaisuutena
- A2-kielenä saksaa, ranskaa tai espanjaa lukeneet oppilaat voivat valita kyseisen kielen joko pitkänä valinnaisaineena tai ylimääräisenä valintana

Avain yrittäjyyteen

A2-kieli* (saksa, ranska tai espanja)

B2-kieli (saksa, ranska tai venäjä)

Laaja kuvis

Liikunta (tytöt)
Musiikkiteatteri
Palloilukurssi (pojat)
Ruokakulttuurit
Tekninen työ
Teknologia
Tekstiilityö
Tietotekniikka
Äidinkieli

Lyhyet valinnaisaineet VAL (1h/vko)

- 1 tunti viikossa 8. tai 9. luokalla
- arviointi hyväksytty/hylätty
- toinen lyhyt valinnaisaine valitaan 8. luokan keväällä

Esimerkkejä kahdeksannen luokan lyhytvalinnoista:

FIT 60550

Hygieneniappasi haltuun 8lk

Kalligrafia 8lk

Kokeileva kuvataide

Lemmikkieläinkurssi

Pikkusuolaisesta makeannälkään 8lk

Tekniikka ja teknologia 8lk

Soveltava teknologia 8lk

Matematiikan ensiapu

Minun tyylini 8lk

Tietotekniikan peruskurssi

Työelämän lyhytkurssi

Matematiikka ja luonnontiede*

Esimerkkejä yhdeksännen luokan lyhytvalinnoista:

Aivot ja aistit

Bändikurssi

Fysiikan lähtölaskenta

Hygieniapassi haltuun 9lk

Kalligrafia 9lk

Matematiikan ensiapu 9lk

Matematiikan lähtölaskenta

Minun tyylini 9lk

Peliohjelmointi

Pikkusuolaisesta makeannälkään 9lk

Relax 60550

Soveltava teknologia 9lk

Sukellus elokuvien ja romaanien maailmaan

Tekniikka ja teknologia 9lk

Kuvataiteen lyhytkurssi

* tähdellä merkityt valinnaisaineet ovat pakollisia painotusluokille ja valittavissa vain heille.